

«Για μια φλόγα που καίει. Αρχαιότητες και Μνήμη, Θεσσαλονίκη - Μακεδονία [1821-2021]»

Εγκαίνια έκθεσης στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης

Ο χαιρετισμός της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού:

«Η σημερινή μου παρουσία στη Θεσσαλονίκη και ειδικά στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης, με αφορμή τα εγκαίνια της περιοδικής έκθεσης «Για μια φλόγα που καίει. Αρχαιότητες και Μνήμη, Θεσσαλονίκη – Μακεδονία [1821-2021]», είναι ένα γεγονός που πραγματικά μου προκαλεί χαρά και τιμή. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης είναι ένα σημαντικό μουσείο, που το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, το αγαπάει, το φροντίζει, πιστεύει σ' αυτό και στις δυνατότητές του, στην εξέλιξη που μπορεί να έχει.

Μετά από μια μακρά περίοδο αυστηρών περιορισμών και αναγκαστικής αποστασιοποίησης εξαιτίας της πανδημίας, έχουμε και πάλι τη δυνατότητα της κοινής φυσικής παρουσίας σε χώρους και εκδηλώσεις πολιτισμού, που πραγματικά όλοι μας είχαμε στερηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Θέλω να πιστεύω ότι επιδεικνύοντας τη δέουσα λογική και υπευθυνότητα και έχοντας τις σχετικές παροτρύνσεις των ειδικών, τους οποίους δεν πρέπει να ξεχνάμε, ιδίως στο ζήτημα του εμβολιασμού, θα μπορέσουμε σταδιακά να αποκαταστήσουμε πλήρως τις ατομικές και κοινωνικές μας ελευθερίες, οι οποίες ούτε τυχαίες είναι, ούτε χωρίς αγώνα έχουν επιτευχθεί, και προπαντός να τις διατηρήσουμε μόνιμα και χωρίςπισωγύρισμα. Το πισωγύρισμα είναι πάντα επικίνδυνο. Το κάθε πισωγύρισμα. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης υποδέχεται σήμερα το κοινό της πόλης, και όχι μόνο, με μία νέα, ιδιαίτερα σημαντική και ενδιαφέρουσα περιοδική έκθεση, η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 200 ετών από την έναρξη της Επανάστασης, του μεγάλου εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, που οδήγησε στην αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού και στη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους. Ενός αγώνα, που υπήρξε εξαιρετικά επίπονος και μακροχρόνιος, καθώς για σημαντικές περιοχές του Ελληνισμού, όπως η Μακεδονία, η πολυπύθνητη ένταξη στον ελεύθερο εθνικό κορμό δεν ήρθε παρά έναν αιώνα περίπου αργότερα ή και περισσότερο, σε κάποιες περιπτώσεις.

Ο αγώνας για την ελευθερία δεν υπήρξε, ένα ξαφνικό και αυθόρμητο ξέσπασμα πατριωτισμού, αλλά το ιστορικό επιστέγασμα μιας μακράς πορείας αφύπνισης, ανασύστασης και δυναμικής εκδήλωσης της κοινής εθνικής συνείδησης των Ελλήνων. Η συνειδητοποίηση και ο ενστερνισμός μιας συλλογικής ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας συντελέστηκε σταδιακά και σε πολλά επίπεδα σε στενή συνάρτηση με τα πνευματικά, ιδεολογικά και κοινωνικοπολιτικά ρεύματα και κινήματα της εποχής. Καθοριστικό ρόλο σε αυτήν την γνωστικού, συναισθηματικού και συμβολικού περιεχομένου και χαρακτήρα διαδικασία έπαιξε η εμπέδωση και ανάδειξη της χωροχρονικής διασύνδεσης με την αρχαία Ελλάδα και της συνέχειας με την ιστορία, τον πολιτισμό και τις αξίες της. Πρωτίστως η γλώσσα και εν συνεχεία τα κάθε λογής διάσπαρτα ορατά και απτά υλικά κατάλοιπα και μνημεία της αρχαιότητας, κινητά και ακίνητα, λειτούργησαν ως φυσικά τεκμήρια αλλά και ως εννοιολογικά σύμβολα αυτής της διασύνδεσης και της συνέχειας, τόσο για τους ίδιους τους υπόδουλους Έλληνες, όσο και για τους ξένους, συντελώντας στην

εδραίωση της πεποίθησης και στις δύο πλευρές ότι υφίσταται ένα ενιαίο ελληνικό έθνος, το οποίο δικαιούται ελεύθερη και διακριτή πολιτική ύπαρξη.

Στη διεργασία αυτή, που επέτρεψε τη μετουσίωση της κοινής μνήμης, κατανόησης και ερμηνείας του παρελθόντος σε κοινή συνείδηση, αυτεπίγνωση και προσδοκία για το μέλλον, ο ρόλος των συμβόλων υπήρξε καθοριστικός. Οι κάθε λογής υλικοί και άυλοι φορείς της μνήμης, αντικείμενα, τόποι, πρόσωπα, αφηγήσεις, μύθοι, παραστάσεις, έχουν την ιδιότητα να λειτουργούν στο πέρασμα του χρόνου ως σημεία και σύμβολα, που υποκινούν και εγείρουν την ατομική και συλλογική σκέψη, βούληση και συμπεριφορά, αφυπνίζουν και ενεργοποιούν τους ιστορικούς και πολιτισμικούς συνειρμούς, και ανατροφοδοτούν με ερεθίσματα, ιδέες, συναισθήματα και έμπνευση τα έργα της τέχνης και του λόγου.

Σε αυτήν ακριβώς τη συνεύρεση και σύζευξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, αρχαίας και νεότερης με τη συλλογική μνήμη και αυτογνωσία στη Μακεδονία, και ιδιαίτερα στην πόλη της Θεσσαλονίκης, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο αυτή επέτρεψε στους ελληνικούς πληθυσμούς να διατηρήσουν και να αναδείξουν την κοινή τους ταυτότητα σε ένα πολυεθνικό, πολυθρησκευτικό και πολυπολιτισμικό περιβάλλον για πολλούς αιώνες, έως την οριστική ένωση με τον υπόλοιπο Ελληνισμό, εστιάζει η έκθεση, που με τόση φροντίδα οργάνωσε το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης. Μέσα από επτά επιμέρους ενότητες, αρχαιότητες, νεότερα ιστορικά κειμήλια, αρχαιακό υλικό και συλλεκτικά έργα συμπλέκονται σε μια κοινή αφήγηση με πλούσια τεκμηρίωση από γραπτές πηγές και οπτικοακουστικό υλικό, συνδέοντας τα ιστορικά γεγονότα με το ιδεολογικό πλαίσιο, τις κοινωνικοπολιτικές διεργασίες και προσωπικές ανθρώπινες ιστορίες, που έχουν ως κεντρικό άξονα την εξέλιξη της μορφής, της κοινωνικής σύνθεσης και της φυσιογνωμίας της πόλης της Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής στο πέρασμα του χρόνου, από την οθωμανική κατάκτηση έως την απελευθέρωση.

Για τη σημαντική αυτή πρωτοβουλία, καθώς και για το απαιτητικό έργο του σχεδιασμού και της υλοποίησης αυτής της έκθεσης και της έκδοσης του συνοδευτικού επιστημονικού καταλόγου, τον οποίο δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούμε και να υποτιμούμε, διότι τελικά εκεί είναι το απαύγασμα της γνώσης και της εμπειρίας και είναι αυτό που θα μείνει, πέρα από τη γλυκιά ανάμνηση της έκθεσης. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια σε όλους τους συντελεστές, το προσωπικό και την Προϊσταμένη του Μουσείου κυρία Αγγελική Κουκουβού, και ασφαλώς σε όσους συνέδραμαν επίσης καθοριστικά παραχωρώντας τεκμηριωτικό υλικό και πολύτιμα αντικείμενα από τις συλλογές τους: το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, τις Συλλογές Γιώργου Κωνσταντινίδη, Κώστα Σταμάτη, Συλλογή Βασίλη Νικόλτσιου και φυσικά, την Εφορεία Αρχαιοτήτων πόλης Θεσσαλονίκης.

Σε όλους, θερμά συγχαρητήρια. Ευχές για ένα καλό και ευοίωνο μέλλον για τα Μουσεία και τον πολιτισμό, για όλη την κοινωνία, με επιστροφή στις καθημερινές μας συνήθειες χωρίς πιασμοί. Για ένα δυναμικό πρόγραμμα του Αρχαιολογικού Μουσείου και γενικά των μουσείων μας, που μαζί με μία σειρά θεσμικών παρεμβάσεων, οι οποίες θα απελευθερώσουν δυνάμεις, μπορούν ανεβάσουν τα Μουσεία πραγματικά πολύ ψηλά».

Πηγή: ΥΠΠΟΑ